

Inka Hopsu vihr

Kirjallinen kysymys Suomen ja EU:n osallistumisesta Gazan rauhanprosessiin

Eduskunnan puhemiehelle

Jerusalemiin joulukuuseen sytytettiin tänä joulukuuna valot ensi kerran sitten lokakuun 2023. Tämä pieni valonpilkahdus synkkyudessa luo toivoa, mutta todellisuus on valitettavasti se, ettei Palestiinan ja Israelin alueilla vieläkään vietetä rauhallista joulua. YK:n ja EU:n kyvyttömyys edistää kestäväää, oikeudenmukaista rauhaa Lähi-idässä on koko kansainvälistä yhteistyötä ja päätöksentekoa haastava todellisuus.

Olemme kuulleet viime viikkoina sekä Israelin että USA:n edustajien suusta, että presidentti Trumpin rauhansuunnitelma on lähes valmis siirtymään toiseen vaiheeseensa. Toiseen vaiheeseen ollaan tietävästi siirtymässä siitä huolimatta, että ensimmäisen vaiheen tulitauko ei ole pitänyt ja rauhansuunnitelman etenemisen tavat eivät ole selvät. Olemme edelleen saaneet kuulla, nähdä ja lukea, kuinka lapsia kuolee iskuissa sekä avun perille pääsyn vaikeuksien vuoksi Gazassa, samaan aikaan laittomat siirtokunnat ja asukkaiden häirintä lisääntyvät Länsirannalla. Paikallisten terveysviranomaisten YK:n Humanitääristen asioiden toimistolle ilmoittamien lukujen mukaan 379 palestiinalaista on kuollut tulitauon voimaantulon jälkeen. Unicefin mukaan lapsia on kuollut tulitauon alkamisen jälkeen yli 70, Amnesty Internationalin vastaava arvio on 140 lasta. Viimeisen kahden vuoden aikana, 7. lokakuuta 2023 alkaen, yli 70 000 palestiinalaista on tapettu.

Päätöslauselmassaan 2803 YK:n turvallisuusneuvosto tukee USA:n presidentin rauhansuunnitelmaa sekä kansainvälisen joukko-osaston ja rauhanpaneeliksi kutsutun väliaikaishallinnon perustamista Hamasin aseistariisumiseksi sekä Israelin joukkojen vetäytymiseksi Gazasta. Israelin vaatimuksesta joukko-osasto olisi rauhaa toimeenpaneva eikä turvaava, minkä on nähty voivan johtaa kansainvälisten joukkojen yhteenottoihin Hamasin kanssa ja konfliktin eskalaatioon. Joukko-osaston rooliin ja sen koostumukseen sekä kansainvälisen väliaikaishallinnon toimivaltuuksiin liittyvät epäselvyydet kuvaavat toiseen vaiheeseen siirtymiseen liittyviä riskejä ja epävarmuuksia. Nämä kysymykset ovat kriittisiä esimerkiksi Gazan jälleenrakentamisen ja palestiinalaisten itsemääräämisoikeuden kannalta.

Jakaantuneen EU:n ja Euroopan maiden rooli ylipäättään vaikuttaa jäävän pieneksi USA:n presidentin johtamassa rauhanpaneelissa, jonka kokoonpanon hän on ilmoittanut julkaisevansa pian. Presidentti Trump on ilmoittanut paneeliin osallistuvan tärkeimpien maiden johtajia. USA:n viimeaikaiset linjaukset huomioiden on vaikea kuvitella, että USA avosylin ottaisi mukaan EU:n edustajia.

Kirjallinen kysymys KK 466/2025 vp

EU:n korkea edustaja Kaja Kallas kommentoi 15.12.2025, että Hamasin aseista riisuminen on edistyksen este. Korkea edustaja näki mahdollisena EU:n tukiopeaatioiden kasvattamisen niin rajanylitysten kuin Palestiinan poliisin tukemisen osalta, mutta tämä on edustajan mukaan riippuvaista Israelin suostumuksesta. Kallas totesi myös selkeästi, että EU:n äänen tulee kuulua jälleenrakentamisessa. Kallasin vaatimusten toteutuminen näyttää heikolta. Onkin huolestuttavaa, että Palestiina-kysymyksessä hajanaisen unionin toimintakyky ja mahdollisuus edistää kestävästä rauhaa ja jälleenrakentamista ovat jäämässä tulitaukoa ja kansainvälistä oikeutta rikkovan Israelin ja tätä sokeasti tukevan USA:n valtasuunnitelmien jalkoihin.

Erityisen tärkeää EU:n toimintakyky ja yhtenäisyys olisi vuoden 2026 alkupuolella, jos rauhan suunnitelman toiseen vaiheeseen aiotaan siirtyä. Espanjan, Irlannin, Belgian ja Luxembourgin ulkoministerit vaativat 15.12. järjestetyn EU:n ulkoasianneuvoston yhteydessä, että EU käyttää vaikutusvaltaansa Gazan jatkuvan humanitäärisen katastrofin ratkaisemiseksi. Tätä vaatimusta pitäisi Suomenkin tukea. Hallituksen toiminta Palestiinan kansanmurhaan reagoinnissa ja oikeudenmukaisen rauhan ratkaisun edistämiseksi näyttää jäävän pieneksi. Eikä Suomi vielääkään toimi aktiivisesti palestiinalaisten vakavasti loukkaantuneiden tuomiseksi hoitoon Suomeen, eikä ole ollut valmis vaatimaan EU:lta painavia toimia palestiinalaisten henkien pelastamiseksi ja Israelin painostamiseksi väkivaltaisuuksien lopettamiseen ja kestävästä rauhaan alueella.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä toimin hallitus edistää kestävästä tulitauon ja oikeudenmukaisen rauhan aikaansaamista Gazassa yhdessä muiden EU-maiden kanssa?

Helsingissä 22.12.2025

Inka Hopsu vihr